

vidt, at maaste i 99 af 100 Tilfælde ville alle Andre end netop Kystteieren komme til at udøve dette Fiskeri. Tidligere var det saaledes, at Eierne kunde sige: Her maa Ingen fiske; thi Fiskeretten er min. Efter Forslaget kan Eierne ikke forbyde en Gæst at fiske efter Aal, medmindre han har udsat Aalegaarde og kan bevise, at der gjøres ham Fortræd. Jeg tror, at man er gaaet saa vidt i Fiskerens Interesse og har søgt at løse Spørgsmaalet saaledes, at man fra Fiskernes Side ikke har Grund til at beklage sig, men at der snarere er Grund til Klage for Eierne af Kysten. Naar man vil gaa saa vidt fra Mindretallets Side, at man vil forbyde endog at udleie Aalegaardszretten, tillader jeg mig først at bede erindret, at Retten til at fiske naturligvis ikke for Eierens Vedkommende kan blive af større Omfang end for Eierens, naar Eierne ikke har Ret til at forbyde Andre at fiske, naar han ikke har sat Aalegaarde, kan selvfølgelig heller ikke Eierne forbyde Andre at fiske. Der vil altsaa trods Udledning ikke ske nogen Indskrænkning i den Fiskerens nu tillagte Ret. Men Mindretallet vil ligefrem forbyde Kystteieren at benytte sin Ret, som han har kjøbt og betalt eller arvet eller erhvervet paa anden Maade, naar han ikke selv sætter Aalegaardene ud; det næste Stridt vilde være, at det ikke vilde være nok, at han sendte sin Karl eller Fuldmægtig, men at han selv personlig skal sætte Aaleruser for at kunne forbyde Andre at fiske til Stæde for hans, Kystteierens Ruser. Derfor tilraader jeg det ærede Thing, og jeg tror at kunne paastaa med fuld Ret og navnlig i Fiskernes Interesse at følge Udvalgets Flertal og Ministeren. Det næste Spørgsmaal, som har voldt en Del Uanskelighed, er Spørgsmaalet om Strandbreddszretten og Retten til Stier og Veie for Fiskerne til at komme til og fra Havet. Alle ere enige om at give dem den Ret, saa at der kan exproprieres til Stier og Veie paa samme Maade, som der ellers kan exproprieres, og det er klart, at det allerede er en stor Smødefommen mod en Klasse af Befolkningen, som i høi Grad vil stifte sine Krav i saa Henseende, som vil have Stier og Veie snart et Sted, snart et andet. Det er allerede en stor Smødefommen, forekommer det mig, at give dem Expropriationsret i saa Henseende; men nu vil Mindretallet give Fiskerne Ret til overhovedet at gaa i Land overalt paa Kysten, ophænge deres Garn der, tørre dem, utvivlsomt ogsaa gjøre Sld paa — thi det hører med til Tørringen — eller loge Rasse, og ligegyldig hvor, om under en Skov eller foran en Villa, hvorfra man havde Udsigt over

Strandbredden, eller endog paa andre Fiskerens private Grund. Det blev sagt her ved første Behandling, at Kampen for det daglige Brød skulde ikke vige for en saadan Luxus som Udsigten fra en Villa, men det hører dog til et velordnet Samfund, at naar en Mand kjøber en Grund og bygger et Sted eller en Villa der, og glæder sig over den fri Udsigt, skal ikke Enhver have Lov til at gaa i Land der, bette sine Garn, lænde Sld og genere ham paa en saadan Maade, at det væsentlig forringer Værdien af den Eiendom, han har erhvervet. Det vil stride mod de almindelige Regler for Eiendomsretten, selv om det kun dreier sig om Udsigter og lignende Behageligheder. Naar det er anerkjendt i Lovgivningen, at den aabne Strandbred tilhører Eierne, men Spørgsmaalet om den aabne Strandbredds almindelige Benyttelse, som den ærede Ordfører udtalte, behandles selvstændig i Forering med alle de Spørgsmaal, der overhovedet maa berøres ved en saadan Leilighed, men man kan ikke med eet Slag forvandle privat Eiendom til almindelig Eiendom i en Fiskerilov, ligesaa lidt som man f. Ex. i en Lov om Garverier kunde tillade alle Garvere at lægge deres Huder, hvor de ville paa anden Mand's Eiendom. Det er en streng Fordring at forlange en saadan Bestemmelse optagen i en speciel Lov. Paa den anden Side maa det erkjendes, at der en saadan Forbindelse mellem Havet og Kysten, at det er ganske naturligt, at Tanken her henledes paa den aabne Strandbred, som Fiskerne i mange Henseender ere henviste til at benytte, og er det i Virkeligheden Tilfældet, at Fiskerne i det Hele vises bort fra den aabne Strandbred, saa vil jeg aabent tilstaa, at her er et Samfundsspørgsmaal, som Lovgivningsmagten maa søge at løse paa en for den paaagjældende Samfundsklasse praktisk brugelig Maade, uden altsfor ængstelig at tage Hensyn til Eiendomsretten, dog saaledes at der selvfølgelig maatte gives en Art Erstatning, saafremt man vilde fratage Nogen Benyttelsen af en Grund og tilkjende andre Benyttelsen deraf. Dette Spørgsmaal burde komme frem, hvis virkelig Fiskerne i det Hele ere forhindrede i at udøve deres Virksomhed langs Strandbredden, men jeg har, og det viser sig ogsaa igjennem de saa Andragender, der ere indkomne, faaet det Indtryk, ligesom jeg ogsaa har modtaget flere Henvendelser fra forskjellige Fiskerleier om, at man dog endelig ikke maatte røre ved hele dette Spørgsmaal; thi overalt, hele Landet over, var der Ingen, eller saa godt som Ingen, der tænkte paa at forbyde Fiskerne at benytte den aabne Strandbred, som ikke havde nogen særlig